

GÄVLE TINGSRÄTT
Enhet 1
KW

DOM
2020-04-08
meddelad i
Gävle

Mål nr: B 3671-19

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Lars JIMMY Morgan Nordin, 19791019-7172
Norra Kungsgatan 39 Lgh 1001
803 23 Gävle

Offentlig försvarare:

Advokat Erik Hedvall
Nordström Advokater AB
Södra Strandgatan 16
802 50 Gävle

Åklagare

Extra åklagare Kjell Lindqvist
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Gävle
Box 1014
801 34 Gävle

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Brott mot kulturmiljölagen, 1 kap 3 a § och 2 kap 18 § och 21 a § 3 p kulturmiljölagen (1988:950)
2018-03-01 -- 2019-08-09

Påföljd m.m.

Dagsböter 40 om 50 kr

Förverkande och beslag

Yrkandet om förverkande av i beslag tagen metalldetektor avslås (2019-5000-BG57634.1).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokat Erik Hedvall får ersättning av staten med 11 934 kr. Av beloppet avser 9 547 kr arbete och 2 387 kr mervärdesskatt.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1194 801 36 Gävle	Lantmäterigatan 4	026-17 67 00 E-post: gavle.tingsratt@dom.se www.gavletingsratt.domstol.se	026-176750,-176760,-176770	måndag - fredag 09:00-16:00

GÄVLE TINGSRÄTT
Enhet 1
KW

DOM
2020-04-08

Mål nr: B 3671-19

2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.

YRKANDEN M.M.; se bilaga 1

DOMSKÄL

Jimmy Nordin har erkänt gärningarna men gjort gällande att den svenska regleringen strider mot europarätten och att förfarandet därför inte är straffbart.

Är kravet på tillstånd för metallsökare ett otillåtet handelshinder?

Enligt 2 kap. 18 § kulturmiljölagen får en metallsökare inte användas utan tillstånd. En metallsökare får enligt samma lagrum inte medföras utan tillstånd på fornlämningar annat än vid färd på sådan väg som är upplåten för allmänheten.

Enligt artikel 34 i *fördraget om europeiska unionens funktionssätt* ska kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan vara förbjudna mellan medlemsstaterna. I artikel 36 görs vissa undantag från förbudet. Artikeln har följande lydelse. ”Bestämmelserna i artiklarna 34 och 35 [artikel 35 rör exportrestriktioner] ska inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handel mellan medlemsstaterna.”

Kulturmiljölagens krav på tillstånd för att använda metalldetektorer är i sig ett hinder för den fria rörligheten av varor.

Artikel 34 tillåter begränsning av den fria rörligheten om syftet är att skydda nationella skatter av historiskt eller arkeologiskt värde. Metallsökare omfattas av undantaget.

Jimmy Nordin har hävdat att kulturmiljölagens begränsning är rättsstridig eftersom den är alltför långtgående. Om invändningen godtas får kulturmiljölagens bestämmelser i aktuellt avseende enligt 11 kap. 14 § Regeringsformen inte tillämpas.

Åtgärder som vidtas i enighet med artikel 34 ska vara ägnade för avsett ändamål, och de får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet (se dom den 10 februari 2009 i mål C-110/05, kommissionen mot Italienska republiken).

Tingsrättens bedömning är till att börja med att kulturmiljölagens tillståndskrav är ägnat att skydda nationella skatter av historiskt eller arkeologiskt värde. Frågan är om det går längre än vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

Det kan anmärkas att tillståndskravet för metallsökare fick sin nuvarande lydelse genom SFS 2013:548. Ett syfte med den lagändring som där gjordes var att harmonisera regleringen avseende metallsökare med den fria rörligheten för varor inom EU. Ärendet var till dels föranlett av ett motiverat yttrande av den 30 september 2010 (2008/4191), som Europeiska kommissionen riktat till Konungariket Sverige i enlighet med artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, till följd av förbudet mot användning och medförande av metallsökare i Sverige. Kommissionen yttrade följande. ”Genom att förbjuda användning och medförande av metallsökare i Sverige har Konungariket Sverige underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 34 och 36 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. – I enlighet med artikel 258 första stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt uppmanar kommissionen Konungariket Sverige att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att rätta sig efter detta motiverade yttrande inom två månader från mottagandet.”

Den väg som valdes för att uppnå skyddet för den fria rörligheten var att uppställa krav på tillstånd för att använda metallsökare. Ett sådant tillstånd synes stå i

överensstämmelse med kommissionens synpunkter; i sitt yttrande gav kommissionen som exempel på andra möjliga åtgärder än det då gällande regelverket ett anmälnings- eller licenssystem för användning och medförande av metallsökare.

Tingsrättens bedömning är att kravet på tillstånd är förenligt med europarättens bestämmelser till skydd för den fria rörligheten.

Utgör avgiften för tillståndsprövning ett otillåtet handelshinder?

Enligt 2 kap. 20 § andra stycket kulturmiljölagen stadgas att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för en ansökan om tillstånd.

Enligt 10 a § kulturmiljöförordningen tas avgift ut av länsstyrelsen för prövning av ärenden enligt 2 kap. 18-20 §§ kulturmiljölagen om tillstånd att använda och medföra metallsökare.

Möjligheten att ta ut avgift för tillstånd infördes genom SFS 2017:562. I propositionen till lagändringen, prop. 2016/17:116 s. 153, uttalas följande ”Efter införandet av kravet [på tillstånd] har antalet metallsökarärenden hos länsstyrelserna ökat kraftigt, från 409 ärenden 2012 till 2 153 ärenden 2015. Privatpersoner som vill använda metallsökare i hobbyverksamhet står för 90 procent av ansökningarna. Regeringen anser att det kan vara befogat att ta ut ansökningsavgifter i tillståndsärendena eftersom ärendena är tids- och resurskrävande och den stora ärendemängden påverkar länsstyrelsernas möjlighet att fatta beslut inom rimlig tid.” Avgiften måste, vilket uppenbarligen varit åsyftat, antas påverka antalet ansökningar och därmed också antalet köp av metallsökare. Den utgör därmed i praktiken en kvantitativ importrestriktion. Vid bedömning av om denna omständighet medför att straffregeln i kulturmiljölagen inte ska tillämpas bör även beaktas följande.

Svenska förvaltningsmyndigheter tar regelmässigt ut avgift för handläggning av olika tillståndsärenden. Enligt 10 a § kulturmiljöförordningen tillämpas för bestämmande av avgiftens storlek 10 § avgiftsförordningen, avgiftsklass 2. Avgiften är för närvarande 700 kr.

Tingsrättens bedömning är att avgiften står väl i överensstämmelse med det avgiftssystem som tillämpas i riket och att avgiftens storlek inte är så hög att den kan anses innebära en otillåten importrestriktion. Den omständigheten att en avgift tas ut i tillståndsärenden utgör därför inte ett otillåtet handelshinder.

Åtalet ska bifallas

Med den prövning som gjorts följer att det inte finns något hinder mot att tillämpa straffregeln i kulturmiljölagen och då ska åtalet bifallas.

Påföljd m.m.

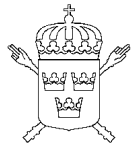
Påföljden bör bestämmas till böter. Ett förverkande framstår under de omständigheter som framkommit som uppenbart oskäligt. Yrkandet ska därför avslås. Beslaget är hävt i tingsrättens beslut i målet den 21 januari 2020.

Hur man överklagar; se bilaga 2

Ett överklagande ska ha inkommit till tingsrätten senast den 29 april 2020.

Överklagandet prövas av Hovrätten för Nedre Norrland.

Erland Hesslow

Gävle tingsrätt

GÄVLE TINGSRÄTT

INKOM: 2019-12-02
MÅLNR: B 3671-19
AKTBIL: 1

Stämningsansökan

Tilltalade

Lars Jimmy Morgan Nordin (19791019-7172)

Ansvaryrkanden m.m.

1 BROT MOT KULTURMILJÖLAGEN

5000-K1079705-18

Jimmy Nordin har vid flera tillfällen använt en apparat som kan användas för att på elektronisk väg spåra metallföremål under markytan. Jimmy Nordin har inte haft tillstånd att använda en sådan apparat. Det hände någon gång mellan den 1 mars 2018 och den 27 maj 2019 inom Gävleborgs län.

Jimmy Nordin begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 1 kap 3 a § och 2 kap 18 § och 21 a § 3 p kulturmiljölagen (1988:950)

Särskilda yrkanden

Det yrkas att i beslag tagen metalldetektor förverkas från Jimmy Nordin enligt 2 kap 22 a § 2 st kulturmiljölagen (1988:950): 2019-5000-BG57634.1.

Bevisning

1. Beslagsprotokoll (förundersökningsprotokoll s. 53) för att bevisa beslag av metalldetektor.
2. Kvitto på inköp av metalldetektor (förundersökningsprotokoll s. 48-49) för att bevisa att metalldetektorn i åtalspunkt 1 tillhör Jimmy Nordin.
3. Utdrag från Jimmy Nordins webbplats (förundersökningsprotokoll s. 18-20, 22-23 och 28-31) för att bevisa att Jimmy Nordin använt en metalldetektor.

4. Den tilltalades egna uppgifter (förundersökningsprotokoll s. 54-55). Jimmy Nordin medger att han uppsåtligen har använt en metalldetektor men är inte beredd att underkasta sig ansvar för brott.

2 BROT MOT KULTURMILJÖLAGEN

5000-K1044013-19

Jimmy Nordin har vid flera tillfällen använt en apparat som kan användas för att på elektronisk väg spåra metallföremål under markytan. Jimmy Nordin har inte haft tillstånd att använda en sådan apparat. Det hände någon gång mellan den 28 maj 2019 och den 9 augusti 2019 inom Gävleborgs län.

Jimmy Nordin begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 1 kap 3 a § och 2 kap 18 § och 21 a § 3 p kulturmiljölagen (1988:950)

Bevisning

1. Utdrag ur tidningsartikel (förundersökningsprotokoll s. 3) för att bevisa att Jimmy Nordin använt en metalldetektor.
2. Den tilltalades egna uppgifter (förundersökningsprotokoll s. 4-5). Jimmy Nordin medger att han uppsåtligen har använt en metalldetektor men är inte beredd att underkasta sig ansvar för brott.

Handläggning

Målet kan avgöras utan huvudförhandling. Åklagarens påföljdsförslag: 60 dagsböter à 80 kronor. Summa: 4800 kronor.

Åklagarens uppfattning är att det är var och en av åtalpunkterna har ett straffvärde om 40 dagsböter och straffvärdet för båda åtalpunkterna enligt praxis blir då 60 dagsböter.

Om målet sätts ut till huvudförhandling beräknas denna ta 1 timme i anspråk

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.